

Een Gentse Monnik

door

P. Vlieghe

Een zinnetje op de binnenzijde van het kaft als „non cité dans la Bibliographie Gantoise”, d.i. vertaald „niet opgenomen in de Gentse bibliografie van F. van der Haeghen”, werk dat handelt over al wat in de loop van 350 jaren drukgeschiedenis te Gent, werd gedrukt —, kan iemand nieuwsgierig maken. Het werkje stamt uit de „petite histoire” van de Baudelo-abdij te Gent. Het is opgedragen aan de Heer Livinus van der Straeten, monnik van deze abdij.

L I E D E K E N

Op de Wijse :

Philis nous passons nous jours , &c.

I.

Eer LIVINE, door u macht
Hebt ghy een werck voort-ghebracht, *bis.*
Om het welck wy ons verblijden;
Ghy maect van wijn Godes Bloedt.
'T gheue dat ons ziele voedt,
In dees benaude tijden. (7.)

I I.

U Wen Zeghen is seer groot,
Ghy maect CHRISTI Vleesch van broot, *bis.*
Waer in reuck en smaeck noch blyven;
Godt comt daelen in uw' handt
Uyt sijn Hemels Vaderlandt,
Om droef heydt te verdryven.

I I I.

V Rienden wilt dan vroy'lijck zijn
Met den claeren koelen wijn, *bis.*
Wilt terstont een ruymet schincken;
Biet Gheluck den Bruy'gom aen,
Laet het g'las de ronde gaen,
Om met vreught uyt-te-drincken.

*Toe-ghe-eyghent door sijnen Broeder ende Tweelingh
F. LIVINUS vander Straeten, Rel. Priester van Baudeloo.*

Het bundeltje werd gezet op de persen van Jean van de Kerckhove, die een huis bewoonde op de Hoogpoort en drukker was van 1614 tot 1653. De ganse processus van de familie van de Kerckhove wordt bij van der Haeghen verhaald. In 1654 wordt zijn werk voortgezet door zijn weduwe en erfgenamen ¹.

De drukker gebruikte vijf emblemen, telkens met een gekroond zwaard ². De tekst wordt verklaard: „die vroomelick strijdt, sal gekroont worden”; deze spreuk is ontleend uit de bijbel ³. Op het embleem van 1671 staat: „Zij strijden vroom” ⁴.

Bij van der Haeghen staan 15 drukken vermeld; het genoemde boekje echter niet. Een reden moeten we vinden in het feit dat het aantal gedrukte werkjes zeer klein was en dat de bestaande door verkoop of ontleening verspreid werden, of vernield.

Het blijkt verder dat de twee heilwensen — een in het latijn en een in het vlaams — hem worden toegedicht door zijn tweelingbroeder Livinus van der Straeten, die reeds eerder Baudelo was binnengetroten.

Het Latijnse lofdicht wordt beëindigd met een jaarschrift waarin viermaal het jaartal 1671 wordt herhaald.

De oudste van de tweelingbroeders — „Al is ons Moeder eerst met vreught van u verlost, En ghy dit dal beschreyt, eer ick't aanschouwen kost” — trad laatst het klooster binnen.

Parallel met de bijbelse situatie van Rebecca met haar twee zonen Jacob en Esaüs, wordt hier gedicht op de moeder en haar twee zonen, die bij Baudelo monnik werden. Parallel is de situatie niet volkomen met de bijbelse gegevens, want beide monniken genieten van dezelfde vreugde.

„Soo dan al hebb'ick eens den Zeghen eerst become, die Jongher ben als ghy, 'k en hebb'u niet ontnomen” ... wordt verder gezegd.

Met een jaarschrift wordt de bijbelparafrase beëindigd: „ s' heMels zeghen DaeLt oVer het hoofd Van ons tVVeLIghen”. Duidelijk is hier het jaar 1671 leesbaar.

Blijkens de gegevens uit het Baudelo-archief ⁵ werd Livinus gekleed (vestitus) onder Petrus Everaert, abt, op 5 februari 1667, heeft hij „sijnen Goddelijcken Brandt-offer” opgedragen den Lesten Martij 1671 en is overleden in de abdij op 5 oktober 1707.

Volgens de tekst blijken er 2 broeders binnen getreden te zijn bij Baudelo.

Bij een tweede navraag ⁶ schijnt alles te berusten op een fictie. Hij (Livinus) heeft de twee lofdichten (het Latijnse en het Vlaamse) en het liedeken gewijd aan zichzelf.

Hij benaamt zich met „dominus”, „heer” en „frater”, titulatuur, die bij regulieren geregeld voorkomt.

(1) Vidua et heredum Johannis Kerchovij.

(2) Sub signo Ensis Coronati.

(3) Qui legitime certaverit, coronabitur (2. Timotheus, 2).

(4) Certant legitime.

(5) Deze gegevens werden ons verschaft door Dr. G. Asaert van het Rijksarchief te Beveren-Waas.

(6) Door Dr. G. Asaert medegedeeld.

Als slot reproduceren wij „het liedeken”, dat een ode is aan genoegens van de wijn.

In de teksten die voorafgaan wordt het woord „wijn” niet vertaald door het gebruikelijke „vinum”, maar door Bacchus.

Bij de dood van Filips IV, eiste Lodewijk XIV, steunend op een zogenaamd „versterfrecht” ons land op in naam van zijn vrouw. Hij deed een inval in Vlaanderen met een leger, onder bevel van Turenne, die zich van de versterkte plaatsen meester maakte (1667) ⁷.

Het verdrag van Aken (1668) beroofde ons land van 12 steden in het Zuiden.

(7) „De Benauwde Tijden”, waarvan sprake is in het gedicht, blijken wel juist te zijn. In de jaren 1667-68 was de devolutie oorlog bezig. Gent heeft zeker de perikelen van deze oorlog beleefd.